

1979, 10. října – Sdělení VONS č. 140 „Zajištění a zadržení Rudolfa Battka [sic]“ o zadržení Rudolfa Battěka a jeho obvinění z trestného činu podvracení republiky.¹

V pondělí dne 1. října 1979 byl na Smíchově v Nádražní ulici násilně zadržen příslušníky StB Rudolf Battěk, signatář Charty 77 a člen VONS. Byl odvezen na Krajskou správu StB do Bartolomějské ulice v Praze.² Byl podroben osobní prohlídce a vyslýchán jako osoba zajištěná. Způsob a důvod zadržení odporuje § 23 zák. č. 40 o SNB.

Po 48 hodinách bylo proti Rudolfu Battěkovi³ vzneseno obvinění podle § 98/1 tr. z., v jehož odůvodnění se konstatuje, že jako člen VONSu se od dubna 1978 podílel na přípravě, rozmnožování a rozšiřování tiskovin nepřátelsky zaměřených proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky a že u něho byla zabavena tiskovina s názvem „O svobodě a moci“ rovněž závadného a protistátního obsahu. Proti tomuto obvinění se Rudolf Battěk v celé jeho šíři odvolal.⁴

Dne 3. října 1979 byla v bytě Rudolfa Battka [sic] se souhlasem generální prokuratury provedena domovní prohlídka.⁵

V pátek dne 5. října 1979 po 96 hodinách zadržení byl v poutech předveden před prokurátora generální prokuratury dr. Baláše, který mu sdělil obsah obvinění a prohlásil, že jeho další vyšetřování bude probíhat na svobodě. Poté byl Rudolf Battěk propuštěn a „předán“ ke sledování operativní skupině Státní bezpečnosti.⁶

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 14, s. 8.

POZNÁMKY

¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 189, 227, 260, 275 a 483, dokumenty č. 190, 228, 261, 276 a 486, a dokumenty č. 1167 a 1173.

² K tomu viz úřední záznam příslušníků Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje pstržm. Blažka a nstržm. Marečka o zadržení R. Battěka

z 1. 10. 1979. MS v Praze, soudní spis k případu Rudolfa Battěka (spis. zn. 1 T 16/81) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 15/90. Správně Battěkovi.

- ³
- ⁴ V odůvodnění usnesení vyšetřovatele Správy vyšetřování StB mj. Mikuláše Tity ze 3. 10. 1979 bylo uvedeno: „V souvislosti s vyšetřováním trestní věci proti obviněnému dr. Václavu Bendovi a spol., jakož i z výsledků šetření provedených orgány SNB, bylo zjištěno, že ing. Rudolf BATTĚK je jedním ze zakládajících členů tzv. ‚Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných‘, který byl založen v dubnu 1978 s cílem zpracování a rozšiřování různých písemností, které svým obsahem hrubým způsobem napadají orgány SNB, justice a prokuratury pro údajně porušování zákonů. Uvedené písemnosti, na jejichž zpracování se podílel i obviněný ing. Rudolf BATTĚK a rozšiřoval mezi další osoby a které byly zasílány i do zahraničí [sic], sloužily k vyvolávání nepřátelských nálad a různých kampaní proti ČSSR.

Obviněný ing. Rudolf BATTĚK byl kromě toho dne 1. 10. 1979 zadržen orgány SNB v Praze 5, Lidické ulici, kdy měl ve svém držení 5 ks výtisků nepřátelské tiskoviny ‚O svobodě a moci‘, na jejímž zpracování se rovněž podílel s cílem dalšího rozšiřování a která je svým obsahem nepřátelsky zaměřena proti společenskému a státnímu zřízení republiky a jejím mezinárodním zájmům. Z uvedeného je tudíž zcela zřejmé, že přestože činnost osob stíhaných v trestní věci proti obviněnému dr. Václavu Bendovi a spol. byla v současné době posouzena jako trestný čin podle § 98 tr. zák., ing. Rudolf BATTĚK při ponechání na svobodě v činnosti VONSu nadále pokračoval. Důkazem toho je i skutečnost, že při jeho [sic] zadržení měl u sebe výtisky již zmíněné tiskoviny.“ Tamtéž.

- ⁵ Viz usnesení vyšetřovatele Správy vyšetřování StB mj. Oldřicha Peřta o provedení prohlídek na pracovišti a v bytě R. Battěka a v jeho rekreačním objektu v Božím Daru ze 3. 10. 1979 schválená téhož dne Generální prokuraturou ČSSR a protokoly o provedení prohlídek v Battěkově bytu ze 3. 10. 1979 a v jeho rekreačním objektu ze 4. 10. 1979. Tamtéž.
- ⁶ Viz protokol o výslechu obviněného R. Battěka 5. 10. 1979 vedený JUDr. Janem Balášem. Při výslechu Battěk popřel, že by měl při svém zadržení 1. 10. 1979 u sebe knihu s názvem „O svobodě a moci“. Připustil, že u sebe měl podací lístek na jméno Jiřího Pelikána a časopis Sozialistischer Osteuropa-Komitees, č. 33. K obsahu dopisu poslanému Jiřímu Pelikánovi k činnosti související s VONS se odmítl vyjádřit. Tamtéž.

Ve věci nezákonného postupu vůči své osobě podal Battěk 15. 10. 1979 podnět generálnímu prokurátoru ČSSR ke stížnosti pro porušení zákona. V něm popisuje chování příslušníků StB takto:

„1. Násilným způsobem mě přepadli na ulici a aniž se legitimovali a oznámili mi, proč mám být převeden (zajištěn, zadržen), vtáhli mě do připraveného osobního vozu a odvezli mě na Správu vyšetřování StB do Bartolomějské ulice č. 7.

2. Při předvedení do místnosti mi nedovolili si sednout a nutili mě stát, aniž mi sdělili důvod mého zadržení.

3. Ironickými a uštěpačnými poznámkami, v nichž vynikal především ppor. Milan Moravec, uráželi mou osobu, moji dosavadní činnost a jednání.

4. Jeden ze dvou příslušníků, kteří vešli do místnosti, mě dvakrát udeřil do rukou a nutil mě, abych stál s rukama podél těla.

5. Aniž jsem zavedl sebemenší důvod, nařídil plk. Vrba, abych byl voděn po budově v poutech. Při nasazování pout mi ppor. Milan Moravec sevřel vždy pouta tak silně a tahal za ně, že mi způsobil fyzickou bolest.

[...]

6. Příslušníci StB se mě snažili vyfotografovat s údajně protistátní tiskovinou (knihami), nejprve záměrně vloženými do mé tašky a poté rozloženými po stole, který přitáhli ke mně, aby tak vytvořili ‚dokumentární souvislost‘ s mojí osobou.

7. Mé ženě nebylo vůbec sděleno ani mé zajištění, ani mé zadržení, jak to vyžaduje § 23/3 zák. č. 40/1974.

8. Domovní prohlídka v mém bytě dne 3. 10. 1979 byla provedena bez mého předchozího výsledku, nebyla mi oznámena a aniž [sic] bych byl požádán o vydání hledané věci (§ 84 tr. řádu); přičemž odpadá námitka, že výsledek nebylo lze provést okamžitě, neboť jsem byl v té době zajištěn. Nebyla mi umožněna účast při prohlídce a ani mé ženě nebylo sděleno, jaká věc je hledána. Při prohlídce byly zabaveny věci, které vůbec nesouvisí s věcnou stránkou obvinění a trestního stíhání. Žádám, aby byly všechny odebrané věci vráceny.

9. Major Tita mi odmítnul vydat potvrzení o mém zajištění a zadržení pro mého zaměstnavatele.

10. Od mého propuštění ze zadržení v pátek dne 5. 10. 1979 jsem byl trvale sledován a před domem, v němž bydlím, stál osobní vůz Tatra 603 trvale obsazený třemi muži až do 7. 10. 1979 do 20.30 hod.“ Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 15, s. 18–19.